

นโยบายผู้นำตามโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย

Leadership Policy According to the Special Agricultural Economic Zoon Model Project that Affects the Quality of the People of Loei Province

1. ชยพล คำสุวรรณ, 2. วีรนุช พรหมจักร*

1. Chayapol Kumsuwan, 2. Weeranuch Promjuk

1., 2. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

1., 2. Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus

*Corresponding Autor E-mail: weranuch13032525@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) วิเคราะห์นโยบายโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ 2) นโยบายของผู้นำตามโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย และ 3) ผลของการนำนโยบายโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 23 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอข้อมูลโดยใช้หลักพรรณนาวิธี

ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับนโยบายจากรัฐบาลสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร มีหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการที่ชัดเจน มีการวิเคราะห์พื้นที่ที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนนโยบายให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่โครงการได้กำหนดไว้ ตามทฤษฎี SWOT Analysis

2. มีการถ่ายทอดการรื้อฟื้นเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปสู่ผู้นำของชุมชนและกระจายไปสู่เกษตรกร มีการนำนโยบายลงสู่พื้นที่โดยกรมพัฒนาชุมชน และทำเอกสารมาถึงจังหวัดเลย จากนั้นสั่งการให้แต่ละอำเภอประชาสัมพันธ์ให้กับผู้นำชุมชนเพื่อกระจายข่าวสารให้กับเกษตรกร และการเปลี่ยนแปลงหลังจากได้รับโครงการ คือ การพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าให้มีความอุดมสมบูรณ์

3. การเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรด้านกายภาพ คือพื้นที่ได้รับการปรับให้เข้ากับรูปแบบของโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ เกิดสภาพพื้นที่ที่มีความสวยงาม เกิดประโยชน์สูงสุดของการใช้พื้นที่ ด้านคุณภาพชีวิต สุขภาพกาย และใจดีขึ้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวอบอุ่น บริโภคอาหารปลอดภัย และด้านเศรษฐกิจทำให้เกษตรกรลดรายจ่ายเพิ่มรายได้จำหน่ายสินค้าเกษตรในชุมชน

คำสำคัญ: 1. นโยบายผู้นำ; 2. โครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ; 3. คุณภาพชีวิตของประชาชน

ABSTRACT

This research article aimed to study: 1) Analyze the policies of the Special Agricultural Economic Zone model; 2) examine the impact of leadership policies within the Special Agricultural Economic Zone model on the quality of life of residents in Loei Province; and 3) assess the effects

of implementing the Special Agricultural Economic Zone model policies on the quality of life of residents in Loei Province. This study is qualitative in nature and is based on data collected from a target group of 23 individuals using a structured interview format. The data is presented using descriptive methods.

The research found that:

1. Accepting policies from the government can transfer knowledge to farmers. There are clear criteria for participating in the project. There is an analysis of suitable areas to drive the policy to meet the objectives of the project. Follow the requirements set by the project based on SWOT Analysis theory.

2. There is an introduction to the sufficiency economy philosophy of His Majesty King Bhumibol Adulyadej. Maha Bhumibol Adulyadej, the Great Borommanatbophit, was passed on to the leaders of the community and spread to farmers. The policy has been introduced into the area by the Department of Community Development. and make documents to the province of Loei Then order each district to publicize to community leaders to spread the news to farmers. and the change after receiving the project is the development of vacant land to be fertile

3. Physical change of farmers: the area has been adapted to the Special Agricultural Economic Zone model project. The condition of the area is beautiful. maximize the use of space quality of life, physical and mental health, and warm family relations Consuming non-toxic food in the economy, farmers reduce their expenses and increase their income by selling agricultural products in the community.

Keywords: 1. Leadership policy; 2. Special agricultural economic zone model project; 3. people's quality of life

บทนำ

ประเทศไทยได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 ได้ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริเป็นปรัชญานำทางการพัฒนาของประเทศ โดยมีแนวทางดังนี้ 1) ทางสายกลาง ไม่พัฒนาไปในทางทิศใดทิศหนึ่งจนเกินไป เช่น ปิดหรือเปิดเสรีเต็มที่ 2) ความสมดุลและความยั่งยืน เน้นการพัฒนาในลักษณะองค์รวม 3) ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความพอดีทั้งในการผลิตและการบริโภค 4) ภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลก รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว 5) การเสริมสร้างคุณภาพคน เน้นให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีตมไม่ตรี เอื้ออาทร มีความเพียร มีวินัย มีสติ ไม่ประมาท พัฒนาปัญญาและความรู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544)

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 10 ได้น้อมนำพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 “พระราชดำริว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้บริหารจัดการน้ำและพื้นที่การเกษตร โดยมีการผสมผสานภูมิปัญญาพื้นบ้านให้สอดคล้องกับธรรมชาติในพื้นที่นั้น ๆ ต่อมารัฐบาลจึงได้นำเข้าในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9 - 11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืดหยุ่นต่อภัยได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9 - 11 พ.ศ. 2545 - 2559)

ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ครั้งนี้ ได้จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 การดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบโมเดลเศรษฐกิจพิเศษการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา” ได้นำเข้าสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยมีหน่วยงานหลักคือ กรมการพัฒนาชุมชน เพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์ของกรมการพัฒนาชุมชนที่มุ่งหวังว่า จะช่วยทำให้พี่น้องประชาชน มีเศรษฐกิจฐานรากที่มั่นคง ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2565 ซึ่งงานพัฒนาชุมชน ถือได้ว่าเป็นประโยชน์กับพี่น้องประชาชน มีความสำคัญต่อการอยู่รอดของประเทศชาติ โดยเฉพาะการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา” จะเป็นหนทางหนึ่ง ที่จะทำให้กรมการพัฒนาชุมชน เดินไปถึงจุดหมายที่ได้วางไว้ นำไปสู่สังคมอุดมคติ ร่วมกันได้อย่างประสบผลสำเร็จ (ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา และ อัครณัฐ วงศ์ปรีดี, 2561)

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง หรือ SEDZ (Sufficiency Economy Development Zone) นั้นมีเป้าหมายเพื่อจัดความยากจนและพัฒนาคนทุก ช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามนโยบายของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พร้อมรับมือภัยพิบัติ น้ำท่วม น้ำแล้ง จากการประมวลและสรุปองค์ความรู้ แบบอย่างการปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในช่วงที่ผ่านมา และจัดทำโครงการในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพอเพียง เชื่อมโยงสอดคล้องกับวาระแห่งชาติเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy) ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อนำมากรอบและทิศทางในการแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย พร้อมทั้งการสร้างเสริมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้งในระดับพื้นที่ สร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชนและ SMEs สร้างความมั่นคงทางน้ำ อาหาร พลังงานให้กับครัวเรือนและชุมชน และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยมีกลไกขับเคลื่อนประกอบด้วยคณะกรรมการขับเคลื่อนไทยไปด้วยกันระดับจังหวัด คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) และคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (อชจพ.)

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง หรือ SEDZ นี้ เป็นแนวทางที่ภาครัฐสนับสนุนการจ้างงาน โครงสร้างพื้นฐาน วัสดุอุปกรณ์พื้นฐาน และการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของพี่น้องประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ ด้วยการดึงภาควิชาการมาร่วมพัฒนาและยกระดับศักยภาพตัวบุคคล ต่อยอดด้วยงานวิจัยและนวัตกรรมที่เหมาะสม มีภาคเอกชนเข้ามาร่วมสนับสนุนโครงการวางแผนพัฒนา และต่อยอดผลผลิตต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากความสมบูรณ์ของการพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยพิบัติซ้ำซาก โดยใช้โอกาสจากภาคแรงงานที่มี

ทักษะและศักยภาพที่ประสบปัญหาว่างงานในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 และกลับไปยังบ้านเกิดมาร่วมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย ด้วยการให้ความรู้ตามแนวพระราชดำริหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ควบคู่กับการศึกษารากเหง้า ภูมิปัญญาดั้งเดิม เพิ่มเติมด้วยชุดความรู้ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาของพื้นที่และภูมิสังคม ยกระดับเป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่” เพื่อขจัดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผ่าน 9 กิจกรรม ได้แก่ 1) กำหนดพื้นที่เป้าหมาย/พื้นที่ปฏิบัติการ 2) พัฒนาและปรับปรุงพื้นที่เป้าหมาย/พื้นที่ปฏิบัติการ 3) ปมเพาะพัฒนาบุคลากร 7 ภาควิชา คือ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาควิชาศาสนา ภาควิชาประชาชน ภาควิชาเอกชน ภาควิชาสังคม ภาควิชาสื่อมวลชน และเร่งสร้างผู้ประกอบการใหม่ 4) สร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก 5) ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงประจักษ์ผ่านการฝึกปฏิบัติร่วมในรูปแบบจิตอาสาพัฒนา และจิตอาสาภัยพิบัติ 6) ต่อยอดผลผลิตเพื่อพัฒนารัฐกิจร่วมกับภาคเอกชนด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) 7) จัดทำแพลตฟอร์มขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ด้วยระบบสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ 8) สร้างนวัตกรรมจากฐานการวิจัยเพื่อพัฒนาตลาดและธุรกิจในพื้นที่ 9) สร้างการรับรู้และจดจำ และการสื่อสารสังคมเชิงรุก

การขับเคลื่อนในพื้นที่จะแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับครัวเรือน ระดับชุมชน/ตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ผ่านแนวทางระบบเกษตรสองขา “พอเพียง แบ่งปัน แข่งขันได้” โดยใช้รูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” มาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการดำเนินการผ่านกลไกการมีส่วนร่วมและภาคีการพัฒนาจากทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามบริบทของพื้นที่ที่กำหนดร่วมกัน และส่งผลต่อการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มพื้นที่จัดเก็บคาร์บอนและความสมดุลของสิ่งแวดล้อม เป็นการนำการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพอเพียงสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

จังหวัดเลยเป็นพื้นที่ราบสูงสลับกับภูเขาสูง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีรายได้จากการค้าขายสินค้าทางการเกษตรเป็นหลัก ซึ่งได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ, ภัยจากไวรัสโคโรนา 2019 รวมทั้งปัญหาอุทกภัยมาโดยตลอด ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ในหลายพื้นที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยดังกล่าว ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย ไม่สามารถจำหน่ายสินค้าในราคาที่เหมาะสมได้ ด้วยปัจจัยต่าง ๆ อาทิ การถูกกดราคาสินค้าเนื่องจากสินค้าทางการเกษตรคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ส่วนหนึ่งได้รับความเสียหายจากอุทกภัย เป็นต้น พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ได้แก่ ยางพารา มันสำปะหลัง ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และอ้อยโรงงาน (สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย, 2560) ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษานโยบายผู้นำตามโครงการ โมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายผู้นำตามโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย รวมทั้งศึกษาการดำเนินงานตามศาสตร์พระราชานี้ในจังหวัดเลยต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์นโยบายโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ
- 2) เพื่อศึกษานโยบายของผู้นำตามโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย
- 3) เพื่อศึกษาผลของการนำนโยบายโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบของงานวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายผู้นำตามโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย ผู้วิจัยศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) (นิศา ชัชกุล, 2550) โดยอาศัยกระบวนการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะต้องเป็นข้อมูลที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางสังคม ในเรื่องที่ศึกษาอย่างรอบด้าน การบันทึกข้อมูลในลักษณะนี้มีกออาศัยการบรรยายเหตุการณ์ ประสบการณ์ของคน เรื่องเล่าสภาพสังคม การบรรยายอย่างละเอียดนี้เป็นความพยายามที่จะทำความเข้าใจถึงความหมายประสบการณ์ เหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อจะช่วยให้ผู้วิจัยตีความปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ตรงตามความหมายของสิ่งที่เกิดขึ้นอันจะนำไปสู่ความเข้าใจปรากฏการณ์นั้น ๆ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาการนำนโยบายผู้นำตามโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตร นโยบายผู้นำตามโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย
2. กลุ่มประชากรและตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง ได้แก่ 1 กลุ่มผู้นำอำเภอละ 2 คน คือ 1. พัฒนาการอำเภอ 2. พัฒนาการตำบล 2. ประชากรทำอาชีพเกษตรกรจำนวน 15 คน ใน 4 อำเภอ ของจังหวัดเลย ได้แก่ 1) อำเภอปากชม จำนวน 3 ราย เนื่องจากในพื้นที่มีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 3 ราย 2) อำเภอนาดูน มีเกษตรกรที่สมัครใจให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 ราย จากเกษตรกรทั้งหมด 8 ราย 3) อำเภอท่าลี่ มีเกษตรกรที่สมัครใจให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 ราย จากเกษตรกรทั้งหมด 11 ราย 4) อำเภอเชียงคาน มีเกษตรกรที่สมัครใจให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 ราย จากเกษตรกรทั้งหมด 27 ราย โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ ได้แก่ 1) เป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติ เช่น อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง เป็นต้น 2) เป็นพื้นที่มีโรคระบาดร้ายแรง เช่น เชื้อไวรัสโคโรนา 2019
3. เครื่องมือการวิจัย 1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก 2. แบบศึกษาชีวประวัติของกลุ่มเป้าหมาย เครื่องบันทึกเสียง แบตเตอรี่ กล้องถ่ายรูป สมุดโน้ต ปากกา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดประเด็นเนื้อหาและสร้างประเด็นเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่จะศึกษาขึ้นมาจำนวน 1 ฉบับ โดยครอบคลุมเนื้อหาเรื่อง นโยบายผู้นำตามโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน จังหวัดเลย ลงสัมภาษณ์เชิงลึกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายตามแต่ผู้วิจัยจะทำการนัดหมายได้
5. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การพรรณนาวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจะทำทุกครั้งที่สิ้นสุดการให้สัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ผู้วิจัยจะถอดเทปและเขียนรายละเอียดของการสัมภาษณ์ออกมา เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์คนต่อไป โดยผู้วิจัยอ่านทำความเข้าใจและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดว่าข้อมูลแต่ละเรื่องสื่อถึงเรื่องใด ควรนำประเด็นใดมาพิจารณาบ้าง โดยอาศัยความไวทางทฤษฎีจากประสบการณ์ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยหลักพรรณนาวิธี

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์นโยบายเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ ด้านผู้นำ มีการรับนโยบายจากรัฐบาลสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร มีหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการที่ชัดเจน มีการวิเคราะห์พื้นที่ที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนนโยบายให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่โครงการได้กำหนดไว้ ตามทฤษฎี SWOT Analysis โดยสรุปเป็นตาราง ดังนี้

วิเคราะห์ตาม หลัก SWOT	ผู้นำ	เกษตรกร
S	มีความเข้าใจในความหมายของพื้นที่เขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ	ส่วนใหญ่เข้าใจความหมายของคำว่าพื้นที่เขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษจากการถ่ายทอดของผู้นำได้เป็นอย่างดี
W	ต้องเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้	ยังไม่เข้าใจความหมายของคำว่าพื้นที่เขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษโดยพื้นฐานด้วยตนเอง
O	ได้รับโอกาสจากรัฐบาลในการเข้ารับการอบรม	ได้รับโอกาส
T	เป็นเรื่องใหม่/นโยบายใหม่	เป็นเรื่องใหม่/นโยบายใหม่

2. นโยบายของผู้นำตามนโยบายโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลยเริ่มจากการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร หรือในหลวงรัชกาลที่ 9 ของประชาชนชาวไทย และจะเป็นการถ่ายทอดการน้อมนำเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ผู้นำของชุมชนนั้นๆ ก่อนในเบื้องต้น หลังจากนั้นจะกระจายไปสู่คนในชุมชนนั้นต่อไป การนำนโยบายลงสู่พื้นที่นั้น จะเริ่มจากกรมพัฒนาชุมชนได้มีโครงการ และทำเอกสารมาถึงจังหวัดเลย ทางจังหวัดจะสั่งการให้อำเภอแต่ละอำเภอ ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้นำชุมชนได้รับทราบ เพื่อไปกระจายข่าวสารให้กับเกษตรกรที่มีความสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการโดยผู้ที่จะเข้าร่วมโครงการจะต้องมีพื้นที่ของตนเองตั้งแต่ 1 ไร่ถึง 3 ไร่ ผู้ที่เข้าร่วมโครงการจะต้องเข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 5 ปี การเปลี่ยนแปลงหลังจากได้รับเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ คือพื้นที่ดินของเกษตรกรเป็นลำดับแรกในการพัฒนา เนื่องจากมีการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าหรือพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้งานในด้านการทำการเกษตรมาพัฒนาให้มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งขนาดพื้นที่ การจัดการดิน และน้ำ และการทำการเกษตรแบบอินทรีย์ ลำดับต่อมาคือการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เนื่องจากได้ทำกิจกรรมการเกษตรบนพื้นที่ที่มีความสวยงาม ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับสภาพพื้นที่ให้เป็นไปตามรูปแบบของโครงการที่ได้งบประมาณจากรัฐบาล

3. ผลของการนำนโยบายโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย พบว่า เกษตรกรต้องมีความเข้าใจความหมายของคำว่าเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ถูกต้องการเข้าร่วมโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเปลี่ยนแปลงต่อผู้ที่เข้าร่วมโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษด้านกายภาพพื้นที่ที่ได้รับการปรับให้เข้ากับรูปแบบของโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ ซึ่งทำให้เกิดสภาพพื้นที่ที่มีความสวยงาม อีกทั้งเกิดประโยชน์สูงสุดของการใช้พื้นที่ของเกษตรกรด้านคุณภาพชีวิต สุขภาพกาย และใจดีขึ้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวอบอุ่นบริโภคอาหารปลอดภัย และด้านเศรษฐกิจทำให้เกษตรกรลดรายจ่ายเพิ่มรายได้จำหน่ายสินค้าเกษตรในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์นโยบายเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษด้านผู้นำ มีการรับนโยบายจากรัฐบาลสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร มีหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการที่ชัดเจน มีการวิเคราะห์พื้นที่ที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนนโยบายให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่โครงการได้กำหนดไว้ ตาม

ทฤษฎี SWOT Analysis ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎี ภาวะผู้นำ ของ มุกดา สุนทรรัตน์ (2547) ได้สรุปว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเปรียบเสมือนการส่งเสริมความ แข็งแกร่งในการบริหารงานแก่องค์กร “การนำเครื่องมือ ป้องกันความล้มเหลว” มาประยุกต์ใช้จะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กรไปสู่ความก้าวหน้าต่อไป และยัง สอดคล้องกับแนวคิด และทฤษฎี SWOT Analysis ของ อัลเบิร์ต ฮัมฟรีย์ (Albert Humphrey) ที่ได้กล่าวถึงการ วิเคราะห์หลัก SWOT Analysis ว่าการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และศักยภาพ หรือ การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ สำหรับองค์กร หรือโครงการ ซึ่งช่วยผู้บริหารกำหนดจุดแข็ง และจุดอ่อน จากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาส และอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจาก ปัจจัยเหล่านี้ต่อการทำงานขององค์กร

2. นโยบายของผู้นำตามนโยบายโมเดลเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย

เริ่มจากการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิ พลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร หรือในหลวงรัชกาลที่ 9 ของประชาชนชาวไทย และจะเป็นการถ่ายทอด การน้อมนำเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ผู้นำของชุมชนนั้นๆ ก่อนในเบื้องต้น หลังจากนั้นจะ กระจายไปสู่คนในชุมชนนั้นต่อไป การนำนโยบายลงสู่พื้นที่นั้น จะเริ่มจากกรมพัฒนาชุมชนได้มีโครงการ และทำ เอกสารมาถึงจังหวัดเลย ทางจังหวัดจะสั่งการให้อำเภอแต่ละอำเภอ ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้นำชุมชนได้รับทราบ เพื่อไปกระจายข่าวสารให้กับเกษตรกรที่มีความสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการโดยผู้ที่เข้าร่วมโครงการจะต้องมี พื้นที่ของตนเองตั้งแต่ 1 ไร่ถึง 3 ไร่ ผู้ที่เข้าร่วมโครงการจะต้องเข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 5 ปี การเปลี่ยนแปลงหลังจากได้รับเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ คือพื้นที่ดินของเกษตรกรเป็นลำดับแรกใน การพัฒนา เนื่องจากมีการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าหรือพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้งานในด้านการทำการเกษตรมาพัฒนาให้มี ความอุดมสมบูรณ์ทั้งขนาดพื้นที่ การจัดการดิน และน้ำ และการทำการเกษตรแบบอินทรีย์ ลำดับต่อมาคือการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เนื่องจากได้ทำกิจกรรมการเกษตรบนพื้นที่ที่ มีความสวยงาม ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับสภาพพื้นที่ให้เป็นไปตามรูปแบบของโครงการที่ได้งบประมาณ จากรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็น แนวคิดและปรัชญาที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสแนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกร ชาวไทยมา โดยตลอดนานกว่า 30 ปี โดยพระราชทานเป็นครั้งแรกในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 ตั้งแต่นั้นเกิดวิกฤติการณ์ ทาง เศรษฐกิจโดยเน้นถึงแนวทางการพัฒนาประเทศที่จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น โดยสร้างพื้นฐาน ความพอดี พอกิน พอใช้ของประชาชนเป็นเบื้องต้นก่อน และใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อความ จำเป็นพื้นฐานมั่นคงแล้ว จึงค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นตามลำดับ และเมื่อภายหลังได้ ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อให้สังคมไทย รอดพ้นจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อช่วย ให้สังคมไทยสามารถดำรงอยู่ได้อย่าง มั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของ สังคม (อภิชาติ พันธเสน, 2549) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ บุญเพชร (2563) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การนำแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติผ่านโครงการ “โคก หนอง นา” : กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัด ระนอง พรก.เงินกู้แก้ไขปัญหาโควิด 2563 ของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดระนอง โดยใช้วิธีวิจัยเอกสาร และ วิจัยสนาม ใช้การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วม โครงการมีความรู้พื้นฐานของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นหลักปรัชญาพระบาทสมเด็จพระบรม ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในหลวงรัชกาลที่ 9 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการใช้ชีวิตตามแนวทาง สายกลางด้วยความพอเพียง ที่หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง

ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม เข้ามาประกอบในการตัดสินใจ ผลจากการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติผ่านโครงการ โคก หนอง นา นั้น ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในกิจกรรม เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน ตลอดจนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีการกินอยู่ที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นแนวทางการพัฒนาตนไปสู่ความยั่งยืน

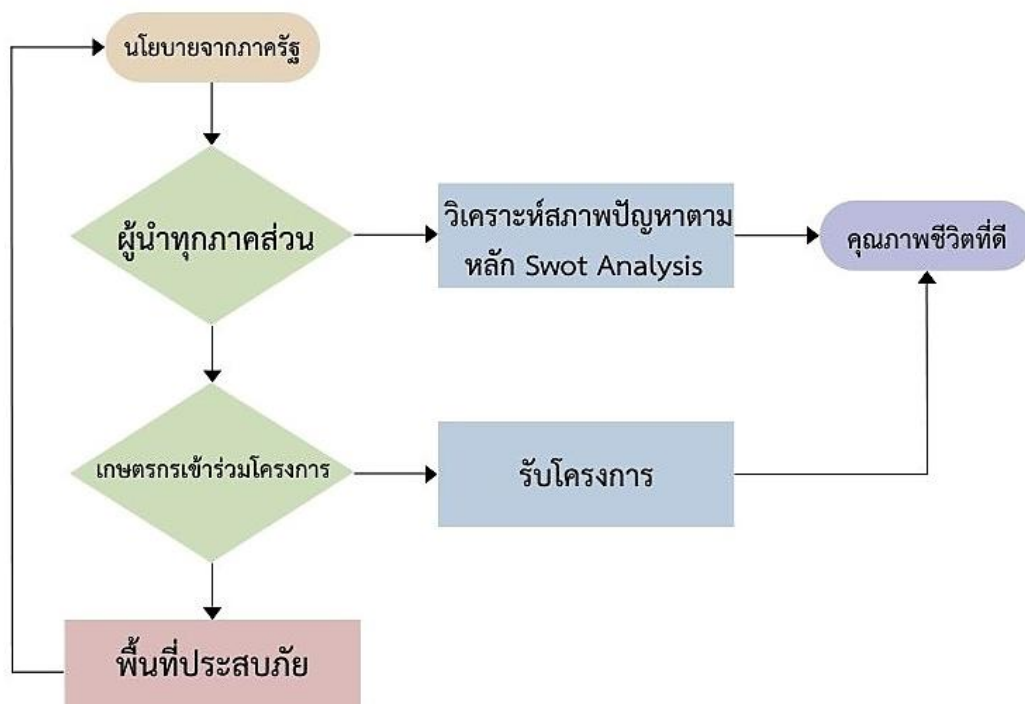
3. ผลของการนำนโยบายโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน จังหวัดเลย การเปลี่ยนแปลงต่อผู้ที่เข้าร่วมโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษด้านกายภาพพื้นที่ได้รับการปรับให้เข้ากับรูปแบบของโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ ซึ่งทำให้เกิดสภาพพื้นที่ที่มีความสวยงาม อีกทั้งเกิดประโยชน์สูงสุดของการใช้พื้นที่ของเกษตรกร ด้านคุณภาพชีวิต สุขภาพกาย และใจดีขึ้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวอบอุ่น บริโภคอาหารปลอดภัย และด้านเศรษฐกิจทำให้เกษตรกรลดรายจ่ายเพิ่มรายได้จำหน่ายสินค้าเกษตรในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของ ปรางทิพย์ ภักดีศรีไพรวัลย์ (2559) การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาทั้งในส่วนบุคคล ครอบครัว จึงต้องมีการ พัฒนาในด้านการศึกษาเพื่อให้มีแนวคิดเจตคติที่ดี รู้จักการบริหารตนเอง การเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพ และรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีคุณธรรม ศีลธรรม ถ้าหากปฏิบัติได้เช่นนี้เท่ากับเป็นการยกระดับทั้ง ตนเองและสังคมทำให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงามปัญหาต่าง ๆ ในสังคมลดน้อยลง เช่น ปัญหาครอบครัวปัญหาอาชญากรรม ปัญหาภรรยาเป็นพิษ เป็นต้น ประเทศต่าง ๆ จึงพยายามอย่างเต็มที่ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น เพื่อช่วยให้สมาชิกทุกคนในสังคมกินอยู่ดีมี สุขุขสมบูรณ์ประโยชน์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิต และ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิกาญจน์ สานนท์ และ นิติพัฒน์ กิตติรักษกุล (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้ โคก หนอง นา โมเดล สำหรับการจัดการเกษตรในเมืองเพื่อความยั่งยืน ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการประยุกต์ โคก หนอง นา โมเดลสำหรับการจัดการจัดการเกษตรในเมืองเพื่อความยั่งยืน อันประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ 1) โคก : การประยุกต์ใช้โดยเน้นไม้กินและไม่ใช้ ระดับไม้กลางไม้เตี้ย ไม้เรียดินและพืชหัว เพื่อร่มเงา กิน ใช้ และขายเมื่อเหลือ 2) หนอง : การประยุกต์ใช้โดยขุดบ่อขนาดพอเหมาะมีคลองไส้ไก่เป็นร่องน้ำวนเวียนทั่วพื้นที่เพื่อเก็บ ระบายน้ำ และเลี้ยงปลา 3) นา : การประยุกต์ใช้โดยปรับเป็นพื้นที่พิเศษหรือโรงเห็ดที่เป็นสัดส่วนปลูกพืชผักอายุสั้นตามฤดูกาลเพื่อให้ง่ายต่อการจัดการ โดยรูปแบบการประยุกต์ใช้ โคก หนอง นา โมเดล สำหรับการจัดการเกษตรในเมืองเพื่อความยั่งยืนนั้นสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์คือความยั่งยืนของการจัดการเกษตรในเมือง คือ 1) ทำให้เกิดการเสริมสร้างพลังทางเศรษฐกิจให้แก่ครอบครัวรวมถึงชุมชนที่อยู่อาศัยได้อย่างดีและส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของครอบครัวที่มั่นคงได้เนื่องจากเมื่อมีความมั่นคงทางอาหารอย่างน้อยเกษตรในเมืองเหล่านี้ก็สามารถแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายทางด้านค่าอาหารได้เป็นอย่างดี และเมื่อมีส่วนเหลือจากการใช้ภายในครัวเรือนยังสามารถนำไปจำหน่ายเพิ่มรายได้สู่แนวทางการสร้างเศรษฐกิจที่มั่นคงและเพียงพอ 2) ส่งผลให้เกิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัวในการทำงานร่วมกันในครอบครัวหรือสร้างสรรค์ความสุขจากพื้นที่เกษตรในเมืองในการแบ่งงานกันทำในครอบครัว และการช่วย เหลือกัน เมื่อเกิดผลผลิตทำให้เกิดความพอใจ สุขใจ และภูมิใจที่ปลูกเอง กินเอง และสามารถนำความรู้และผลผลิตที่ได้กระจายแจกจ่ายไปสู่ชุมชน กลายเป็นชุมชนแห่งการแบ่งปันและสู่สังคมในที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมภาวุฒิ พลพัฒน์วงศ์ (2563) ได้ทำการศึกษา การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ศึกษาเฉพาะเขตอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการทำโครงการฯ ศึกษาความสำเร็จ ในการดำเนินโครงการฯ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค รวมถึงข้อเสนอแนะ ในการดำเนินโครงการฯ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัย 2 วิธีคือ 1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) และ 2. การวิจัยสนาม (Field research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นการ

สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview or formal interview) เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลจะต้องเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงและมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องและประเด็นต่าง ๆ เป็นอย่างดี จำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่า การทำโครงการฯ เป็นอีกศาสตร์หนึ่งของหลักปรัชญาฯ ใช้แนวทางการทำเกษตรอินทรีย์และการสร้างชีวิตที่ยั่งยืน โดยนำหลักสัทธิกรรมธรรมชาติการเลี้ยงดิน ให้ดินเลี้ยงพืช จัดเก็บกักน้ำให้กระจายทั่วพื้นที่ โดยไม่หวังพึ่งระบบชลประทาน เป็นการบริหารจัดการ ดิน น้ำ ป่า พื้นฟูระบบนิเวศให้กลับมาสมดุล เป็นการบริหารจัดการพื้นที่ที่มีอยู่อย่างเป็นระบบคือ สร้างแหล่งน้ำทำการเกษตร 30%, ปลูกลำไยหลากหลายชนิดทั้งไม่ผล ไม่ย่นต้นสมุนไพรรวม 30%, ปลูกลำไยเศรษฐกิจอีก 30% และ 10% สำหรับอยู่อาศัยและที่เลี้ยงสัตว์ เข้ากับภูมิปัญญาพื้นบ้าน โดยมีความสอดคล้องกับธรรมชาติในพื้นที่นั้นๆ มีข้าว ปลา อาหาร พืช ผัก สมุนไพร พอกินตลอดทั้งปี ประหยัดค่าใช้จ่าย หากินบนที่ดินของตนเองได้และมีรายได้เหลือเก็บมุ่งเน้นให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มีการพัฒนาตนเอง และการพัฒนาอาชีพตามหลักปรัชญาฯ พร้อมทั้งนำหลักสัทธิกรรมธรรมชาติและหลักทฤษฎีบันได 9 ขั้น มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง สร้างความเกื้อกูลทางธรรมชาติ อนุรักษ์บำรุงดิน จัดการน้ำอย่างเป็นระบบ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และเป็นต้นแบบสำหรับขยายผลองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

เขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษคือการกำหนดพื้นที่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจในด้านการเกษตร โดยเป็นเขตที่ได้รับผลกระทบ โควิด - 19 ประสบภัยพิบัติอุทกภัยและภัยอื่น ๆ เป็นการส่งเสริมการดำรงชีวิตให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีความสุข มีความสมบูรณ์ ของประชาชนในจังหวัดเลยทั้งร่างกายและจิตใจสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมที่ตนอยู่ได้อย่างดีขณะเดียวกันก็สามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้ศักยภาพ ส่วนบุคคลสร้างสรรค์พัฒนาตนเองและสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

นโยบายผู้นำตามโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย



สรุป

นโยบายผู้นำตามโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดเลย โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มรายได้จากการทำการเกษตร การเข้าถึงตลาดใหม่ๆ และการสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร นอกจากนี้ยังมีผลต่อการพัฒนาในด้านสังคม เช่น การเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

อย่างไรก็ตาม การวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงความท้าทายบางประการที่ยังคงต้องได้รับการแก้ไข เช่น การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการขยายตัวของเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ

สรุปได้ว่า นโยบายผู้นำตามโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดเลย แต่ยังคงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถรองรับความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตามโครงการโมเดลเขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดเลย ผู้นำในที่นี้หมายถึงพัฒนาการประจำอำเภอได้มีข้อคิดเห็นว่าควรจะมีการจัดงบประมาณที่สนับสนุนนอกจากการปรับพื้นที่ให้เป็นพื้นที่ โคก หนอง นา โมเดล โดยงบประมาณที่ขาดจะขาดในเรื่องการสนับสนุนด้านพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และวัสดุอุปกรณ์ในด้านการบริหารจัดการน้ำเช่น เครื่องสูบน้ำ สายยาง หรือจะเป็นการจัดวิทยากร ที่จะให้ความรู้ในด้านการบริหารจัดการน้ำแบบลดพลังงาน หรือใช้พลังงานแสงอาทิตย์ได้ ซึ่งปัจจุบันงบประมาณที่สนับสนุนให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะมีเฉพาะในด้านการปรับพื้นที่ เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรอีกประการหนึ่ง และต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนจัดการเกี่ยวกับพื้นที่ด้านการเกษตรให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ในจังหวัดเลย สิ่งสำคัญที่ผู้นำอยากให้มีการพัฒนาคือการเรียนรู้หรืองบประมาณในการสนับสนุนวิทยากร เพื่อที่จะกระจายไปสู่ผู้นำชุมชน เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับทุกพื้นที่ในจังหวัดเลยเพื่อเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในด้านงบประมาณเพื่อการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจการเกษตรพิเศษ การมีส่วนร่วมของหน่วยงานราชการต่างๆ ของภาครัฐในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน
2. ศึกษาการบูรณาการ การส่งเสริมโครงการตามนโยบายรัฐบาล แบบมีส่วนร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ
3. ควรมีการศึกษารูปแบบการได้มาของโครงการ เพื่อการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและประชาชน

เอกสารอ้างอิง

ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา และอัษฎกรณ์ วงศ์ปรีดี. (2561). *โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พ.ศ. 2561-2565: รายงานผลการศึกษาระดับสมบูรณ์*. หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:181628

นิตา ชัชกุล. (2550). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปรางทิพย์ รักดีศิริไพรวัลย์. (2559). การศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11 ตำบลท่าผา อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง. หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. https://digital.library.tu.ac.th/u_dc/frontend/Info/item/dc:93412
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549. https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=3784
- มุกดา สุนทรรัตน์. (2547). การสร้างคนไปสู่ผู้นำขององค์กรในอนาคต. การบริหารคน, 3(24), 49-50.
- รุจิกาญจน์ สานนท์ และนิติพัฒน์ กิตติรักษกุล. (2564). การประยุกต์ใช้โคกหนองนาโมเดลสำหรับการจัดการเกษตรในเมืองเพื่อความยั่งยืน พ.ศ. 2564. วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(2), 137-150. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/hsrnj/article/view/251893>
- วรารณ บัญเพชร. (2563). การนำแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติผ่านโครงการ “โคก หนอง นา”: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดระนอง พรก. เงินกู้แก้ไขปัญหาโควิด 2563. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิชัย พันธเสน. (2549). สังเคราะห์องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง. สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย.
- อัษฎาวุฒิ พงษ์วรวงศ์. (2563). การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ศึกษาเฉพาะเขตอำเภอกอคำโรง จังหวัดลพบุรี. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.